

Aan het College voor Toetsing en Examens
t.a.v. mevrouw F. Martin, clustermanager Talen en kunstvakken havo/vwo
Per adres f.martin@cvte@nl

Utrecht, 22 mei 2021

Betreft: aanpassingen correctievoorschrift havo 2021

Geachte mevrouw Martin,

Op vrijdag 21 mei heeft de bespreking van het eindexamen havo plaatsgevonden met een afvaardiging van docenten Nederlands, leden van Levende Talen Nederlands. Het correctievoorschrift roept beduidend minder discussie op dan voorgaande jaren. Tijdens de bespreking kwamen drie inhoudelijk knelpunten en/of vermeende tekortkomingen in de examenopdrachten en het correctievoorschrift aan het licht, die volgens het bestuur van Levende Talen Nederlands zouden moeten leiden tot aanpassingen in het correctievoorschrift.

Vraag 30

De vraag is zeer misleidend gesteld. Er wordt gesuggereerd dat in alinea 3 t/m 6 slechts drie redenen gegeven worden waarom we zo hard blijven werken en er wordt gevraagd die drie redenen te noemen.

Dan blijken het vier redenen te zijn; alle afkomstig uit alinea 3 t/m 5. In alinea 6 wordt nog een reden gegeven waarom we werken. Die wordt weliswaar ingeleid met: "Maar belangrijker nog dan h ard te werken, is het gegeven d at we werken", wat suggereert dat het hier niet om hard blijven werken gaat, maar dat geldt evenmin (of even veel) voor de andere redenen. Als hard blijven werken het doorslaggevende criterium is, blijft alleen de derde reden uit het cv overeind: geld is een doel op zich geworden.

We vragen ons af waarom alinea 6 moet dan ook gelezen worden voor het antwoord? En waarom is die eerste zin van alinea 6 door de examenmakers toegevoegd aan de oorspronkelijke tekst? De auteurs van de tekst brachten dat onderscheid niet aan. Dat blijkt ook uit de slotalinea waarin zij de vier redenen uit alinea 3 t/m 6 weergeven.

Onze suggestie is dan ook om alle vier de redenen uit de slotalinea 'Of ons idee ... of uit identiteit' (r.104-106) goed te keuren.

Vraag 31

Dit is een complexe vraag, omdat in het cv een oorzaak-gevolgrelatie wordt gelegd die in de tekst impliciet genoemd wordt in het zinsgedeelte 'Het is geen toeval dat ...' (r.79-81). In de vraag zit deze relatie niet: er wordt alleen gevraagd naar de nadelige aspecten van deze denkwijze. Het is logisch dat de leerling de oorzaak-gevolgrelatie uit het cv niet legt.

Onze suggestie is: antwoorden zonder oorzaak-gevolgrelatie of omgekeerde oorzaak-gevolgreactie zijn correct.

Vraag 33

De vraag vraagt naar twee losse zaken:

1. Benoem de twee groepen dieren
EN
2. Leg uit waar die voor staan.

Dit leidt niet zonder meer tot de formulering in het antwoordmodel waarin de punten alleen gegeven mogen worden als elke groep dieren expliciet apart verbonden wordt met waar deze voor staat. Leerlingen geven ook in deze volgorde van de gestelde vragen antwoord, maar nu kunnen daar geen punten voor toegekend worden.

Onze suggestie is om de volgende mogelijkheid ook te belonen:

- Dieren in het wild tegenover dieren in gevangenschap 1p
- Mensen met een basisinkomen vs. mensen met werk 1p

Wij zien uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van Levende Talen Nederlands,

Robert Chamalaun   Ine De Mulder
voorzitter   *bestuurslid*